

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Crearea PACCO – între măsuri necesare și riscuri majore

Adunarea Generală a Procurorilor: realizări, planuri și chestiuni nerezolvate

Evaluarea externă: Audierile judecătorești Curții de Apel Centru au luat avânt în luna februarie

Parlamentul extinde competențele Autorității Naționale de Integritate

Activitatea Republicii Moldova la CtEDO în anul 2024 – principalele constatări

Radiografia atacurilor împotriva OSC și ADO pe parcursul anului 2024 – februarie 2025

Pe scurt

CREAREA PACCO – ÎNTRE MĂSURI NECESARE ȘI RISCURI MAJORE

Proiectul de lege care prevede lichidarea procuraturilor specializate – Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) și Procuratura Anticorupție (PA) – și crearea unei structuri noi – Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (PACCO) – a fost înregistrat la 12 februarie 2025. Inițiativa vine în contextul propunerilor Ministerului Justiției privind consolidarea instituțiilor anticorupție, urmare a recomandărilor Consiliului Suprem de Securitate ([detalii în Buletinul informativ nr. 77](#)).

PACCO va prelua mandatul și va fi succesorul de drept al PCCOCS și PA. Aceasta va fi condusă de un procuror-șef, care va avea cel puțin un adjunct și va fi responsabilă de combaterea corupției mari, criminalității organizate, terorismului și torturii. Proiectul prevede un mecanism de evaluare a performanțelor procurorului-șef al PACCO, similar celui aplicat Procurorului General ([detalii în Buletinul informativ nr. 36](#)).

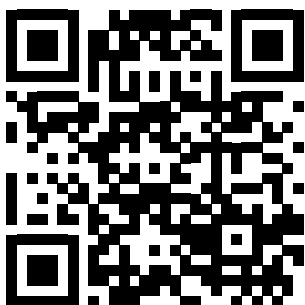
PACCO va fi instituită odată cu publicarea legii adoptate. În termen de 10 zile, Procurorul General va desemna un procuror-șef interimar, care va fi aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor (CSP). PCCOCS și PA își vor înceta activitatea peste 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii. Acest fapt înseamnă că, în această perioadă, vor fi trei procuraturi specializate cu aceleași atribuții.

Tot în 10 zile, CSP va iniția concursurile pentru funcția de procuror-șef și restul funcțiilor de procuror din cadrul PACCO. Primii doi candidați clasificați pentru funcția de conducere vor fi supuși [evaluării externe](#) în mod prioritar, iar în cazul promovării, câștigătorul va fi numit în funcție. Prin derogare de la lege, procurorii de execuție vor fi numiți în funcție imediat după câștigarea concursului, urmând să parcurgă ulterior procedura de vetting. Procurorii din structurile lichidate vor putea candida pentru noile funcții. Procurorii PACCO vor beneficia de majorare salarială, valoarea de referință crescând de la 2 850 la 3 000 MDL. Dosarele în derulare vor fi transferate în termen de 30 zile de la desemnarea procurorului-șef interimar.

Procurorii din procuraturile desființate vor fi transferați, fără concurs, în funcțiile vacante din procuraturile teritoriale, cu excepția celor de conducere. Personalul auxiliar și tehnic, inclusiv persoanele detașate, vor fi transferate în noua procuratură. Până la desemnarea

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Inițiativa privind lichidarea procuraturilor specializate și crearea unei entități unice, întâmpinată cu critici și rezerve de către profesioniștii din justiție.

procurorului-șef interimar (10 zile de la publicarea legii), Guvernul va trebui să aloce un sediu pentru PACCO, să asigure resursele financiare necesare pentru echipamente și alte necesități tehnice și să modifice legea bugetului de stat pentru a acoperi cheltuielile suplimentare.

La 19 februarie 2025, au avut loc [primele consultări publice](#) pe marginea proiectului, iar a doua zi acesta a fost [votat în prima lectură](#). La 28 februarie 2025, s-au desfășurat [consultări suplimentare](#). Instituțiile publice și societatea civilă au semnalat mai multe riscuri și deficiențe. Una dintre principalele îngrijorări a vizat procedura complexă de transfer a unui număr mare de dosare, ceea ce ar putea afecta desfășurarea anchetelor. Profesioniștii au atenționat că termenele stabilite sunt nerealiste.

La 4 martie 2025, CSP a [avizat negativ](#) proiectul de lege, precizând că nu susține inițiativa în forma sa actuală. În special, a fost criticat transferul procurorilor specializați în procuraturile teritoriale, care echivalează cu o retrogradare în funcție, ce poate fi efectuată doar în baza unei proceduri disciplinare. CSP a propus ca PACCO să fie creată prin comasarea PCCOCS și PA, iar procurorii specializați să fie transferați direct în noua entitate, ceea ce ar asigura atât continuitatea proceselor, cât și protejarea drepturilor și garanțiilor procurorilor.

ADUNAREA GENERALĂ A PROCURORILOR: REALIZĂRI, PLANURI ȘI CHESTIUNI NEREZOLVATE

La 11 februarie 2025, a avut loc [Adunarea Generală a Procurorilor](#) (AGP), la care au participat 542 de procurori din cei 605 aflați în funcție. Ordinea de zi s-a axat pe prezentarea și aprobarea rapoartelor de activitate ale procuraturii și Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) pentru 2024, inclusiv a priorităților pentru anul 2025, precum și alegerea membrilor procurori în Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor și în Colegiul de disciplină și etică a procurorilor.

Procurorul general Ion Munteanu a prezentat raportul Procuraturii pentru anul 2024. Conform [planului de activitate](#), care a inclus 50 de acțiuni, 36 au fost realizate (72%), 9 acțiuni au fost realizate parțial și 5 acțiuni au rămas nerealizate. Procuratura a beneficiat de un buget de peste 450 de milioane MDL, dintre care peste 86% au constituit cheltuieli de personal. Procurorii au condus urmărirea penală în 38 323 de cauze și au expediat în instanța de judecată 10 855 de cauze. Numărul de condamnări a crescut, în timp ce sentințele de încetare și de achitare au scăzut. Aproximativ 54% dintre cauze au fost soluționate în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, în timp ce 4% au fost soluționate prin acorduri de recunoaștere a vinovăției. Instanțele de judecată au pronunțat 277 de sentințe prin care au dispus confiscarea specială a bunurilor infracționale în valoare de aproximativ 4,3 milioane EUR.

Președintele CSP Dumitru Obadă, la prezentarea raportului de activitate al CSP pentru anul 2024, a menționat că au fost realizate 90% din [activitățile planificate pentru anul 2024](#). Inspecția procurorilor a devenit o structură din subordinea

AGP a evidențiat progresele și provocările Procuraturii, însă unele probleme au fost trecute cu vederea. Un rezultat important al AGP este reînnoirea completă a colegiilor specializate ale CSP, care au devenit funcționale.

CSP, cu autonomie funcțională, prin modificările operate la [Legea cu privire la Procuratură](#), ce a permis funcționalitatea deplină a acesteia. În context, au fost desfășurate cinci concursuri pentru selectarea inspectorilor în cadrul Inspecției procurorilor, finalizate cu numirea a trei inspectori și a unui inspector-șef pentru un mandat de șase ani.

În cadrul AGP au fost anunțate [prioritățile Procuraturii pentru anul 2025](#). Prima se referă la reorganizarea structurii și eficientizarea activității sistemului procuraturii, care a demarat în 2024, în scopul adaptării activității procuraturilor la activitatea instanțelor de judecată și sporirii eficienței procuraturii. A doua prioritate este digitalizarea proceselor operaționale, interconectarea și dezvoltarea platformelor pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor și celeritatea soluționării cauzelor. O altă prioritate este îmbunătățirea statutului și a percepției procurorului în societate, care să contribuie la creșterea încrederii publice în sistem. Totodată, reprezentanții Procuraturii și-au propus consolidarea cooperării interinstituționale și internaționale pentru a susține integrarea europeană, inclusiv prin ajustarea legislației și a practicilor procuraturii la standardele UE. Inițiativa recentă de fuzionare a procuraturilor specializate nu a fost discutată.

În cadrul AGP, a avut loc procedura de alegere a membrilor procurori în colegiile specializate ale CSP. La [3 ianuarie 2025](#), CSP a anunțat lista procurorilor care au promovat evaluarea externă și au fost admiși pentru a fi aleși (detalii în [Buletinul informativ nr. 77](#)). În urma procedurii de vot, procurorii [Mariana Gornea](#) (cu 235 voturi) și [Corneliu Lavciuc](#) (cu 265 voturi) au fost aleși în Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, iar procurorii [Viorel Beiu](#) (cu 304 voturi) și [Alexandru Lozan](#) (cu 280 voturi) au fost aleși în Colegiul de disciplină și etică.

EVALUAREA EXTERNĂ: AUDIERILE JUDECĂTORILOR CURȚII DE APEL CENTRU AU LUAT AVÂNT ÎN LUNA FEBRUARIE

În februarie 2025, Comisia de Evaluare a Judecătorilor (Comisia) a organizat [audieri](#) pentru candidații la funcția de membru în colegiile Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și a demarat procedura de evaluare a judecătorilor Curții de Apel Centru. Audierile s-au desfășurat conform prevederilor [Legii nr. 252/2023](#).

În ședința de audiere parțial închisă a judecătoarei [Olga Cojocar](#), Comisia a întrebat despre modul de dobândire și tranzacțiile efectuate a unor bunuri mobile de către fiul judecătoarei, în perioada 2019-2023. De asemenea, au fost abordate posibile încălcări ale regimului de declarare a averii, pentru anii 2019, 2022 și 2023. Un alt aspect al integrității etice a fost implicarea judecătoarei în două hotărâri: [Prodius și alții](#) și [Hohlov și alții](#), care au condus la constatarea încălcării Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO). Cauzele se referă la neexecutarea în termene rezonabile a hotărârilor judecătorești și repararea insuficientă a prejudiciului moral. Ulterior, a avut loc o [audiere suplimentară](#), parțial închisă, în care Cojocar și fiul acesteia, au clarificat aspecte legate de contribuțiile financiare la tranzacțiile cu bunurile mobile.

În ședința de audiere parțial închisă a judecătorului [Ion Bulhac](#), Comisia a întrebat privind potențiala avere nejustificată pentru anii 2015, 2017, 2020 și 2023, un împrumut suspicios al fiicei judecătorului, dar și discrepanța dintre prețul stabilit în contract și valoarea de piață în procesul de achiziție a unui automobil. Judecătorul a precizat că obișnuia să retragă banii în numerar pentru acumularea de rezerve financiare, justificând eventualele incertitudini privind fluxul cheltuielilor. De asemenea, Comisia a menționat despre implicarea judecătorului în două hotărâri: [V.I.](#) și [Trocin](#), care se referă la încălcarea articolului 3 din CEDO și la lipsa eforturilor reale de investigare a cauzelor.

[Denis Băbălău](#) a fost întrebat despre modalitatea în care tatăl acestuia a achiziționat două automobile Skoda Superb, fabricate în 2014 și 2020, despre plățile de leasing efectuate pentru cel mai recent vehicul cumpărat, dar și despre dreptul de uz asupra acestor automobile. Totodată, Comisia a formulat întrebări despre cheltuielile din anul 2021, care au depășit veniturile judecătorului cu 29 000 MDL.

[Silvia Cecan](#) a fost întrebată despre o posibilă discrepanță între venituri și cheltuieli, estimată la aproximativ 690 000 MDL, pentru perioada 2016-2022, precum și despre suspiciunile legate de nerespectarea regimului declarării averilor și a intereselor personale. În cadrul audierii, au fost analizate și aspecte legate de nedeclararea dreptului de folosință asupra mai multor vehicule și conturi bancare ale unei firme comerciale înființate de fostul soț, a dreptului de abitație, a donațiilor primite și a unui împrumut. De asemenea, au fost discutate cheltuielile legate de studiile fiicei sale în străinătate.

[Alexandru Spoială](#) a fost solicitat să clarifice un posibil conflict de interese legat de calitatea sa de membru al comisiei de admitere la Institutul Național al Justiției. Alte aspecte, inclusiv posibile încălcări ale CEDO, au fost discutate într-o sesiune închisă.

[Ala Malii](#) a fost rugată să clarifice suspiciunile privind o posibilă avere inexplicabilă pentru anii 2012-2016 și 2023, inclusiv sursa fondurilor pentru achiziția unei case și a mai multor automobile, privind economiile în numerar și nedeclararea acestora. Comisia a abordat și un potențial conflict de interese cu administratoarea de insolvență Irina Silvestru, menționată în investigații jurnalistice privind deposedări ilegale de imobile, în contextul a șapte cauze rezultate din proceduri de insolvență în care aceasta a fost administratoare. Judecătoarea a mai fost întrebată despre implicarea sa [într-o cauză](#) de constatare a încălcării articolului 10 din CEDO, despre un [articol](#) ce dezvăluia legături financiare între o companie din Moldova și una din Rusia, având conexiuni directe cu fostul președinte al Republicii Moldova, Igor Dodon.

Comisia i-a solicitat judecătoarei [Marina Anton](#) clarificări privind posibile conflicte de interese cu familia avocatei Svetlana Prodan, în contextul unor tururi turistice de informare, și cu procurorul Roman Starnei, care a avut cauze la Curtea de Apel și fusese anterior implicat într-un proces penal împreună cu judecătoarea. De asemenea, a fost întrebată despre o conversație telefonică cu o judecătoare din cadrul primei instanțe privind o cauză în care soțul acesteia era parte, urmată de

În februarie 2025, Comisia de evaluare a audiat 17 din cei 18 judecători ai Curții de Apel Centru și o candidată la funcția de judecător al CSJ.

o decizie favorabilă celui din urmă. Totodată, Comisia a analizat implicarea sa în trei cauze ce au condus la încălcări ale CEDO.

Oxana Robu a fost întrebată despre sursele fondurilor pentru construcția unei case în curtea părinților, utilizarea mai multor automobile ale fostului soț și despre activitatea și veniturile acestuia. Comisia a examinat și posibile neconcordanțe în declarațiile sale de avere pentru perioadele 2012-2014 și 2016-2017. În plus, într-o sesiune închisă, a fost audiată în legătură cu implicarea sa în cauza **Cosovan**.

Victoria Sîrbu a fost întrebată despre cauza **Bîzdîga**, unde a fost constatată încălcarea articolului 8 din CEDO. Cauza viza restricționarea dreptului unui tată de a-și vizita fiul și implica speculații referitoare la violența domestică.

Marcel Juganari a fost întrebat despre un potențial conflict de interese în legătură cu trei cauze pe care le-a judecat, în care cumnatul său a fost parte, relația de rudenie fiind stabilită în cadrul ultimei cauze.

Igor Chiroșca a fost întrebat despre două posibile conflicte de interese referitoare la doi avocați care au reprezentat cauze în fața sa, în calitate de judecător la Judecătoria Strășeni și la Curtea de Apel Chișinău, în timp ce, simultan, îi reprezentau interesele în alte proceduri.

Audierea parțial închisă a **Ruxandei Pulbere** s-a concentrat pe analiza fluxurilor financiare din anii 2012-2015 și 2017. Comisia a identificat mai multe omisiuni de declarare a averii, precum o donație de 760 000 MDL, o cesiune de creanță de 2 milioane MDL, un cadou în valoare de aproximativ 158 000 MDL (sub forma unui voucher turistic), o donație de 90 000 MDL din partea părinților în anul 2022, dar și omisiunea de declarare a calității de fondatoare a unui SRL din Federația Rusă. De asemenea, Comisia a examinat achiziționarea unui automobil la un preț subevaluat de către părinții judecătoarei pentru fiica acesteia. Totodată, judecătoarea a fost întrebată despre achiziția unui automobil, în anul 2019, de model Porsche Cayenne mai nou, având în vedere că, în aceeași zi, Pulbere a vândut un model mai vechi al aceleiași mărci pentru exact aceeași sumă.

Dorin Dulghieru a fost audiat în ședință parțial închisă și a fost întrebat despre utilizarea a șase automobile, achiziționate prin contracte de leasing în care figura mama judecătorului în calitate de fidejutor. Dulghieru a mai fost întrebat despre capacitatea financiară a părinților acestuia, dacă, efectiv, erau în posibilitatea de acoperire a cheltuielilor ratelor acestor contracte. Valoarea automobilelor a fost estimată între 11 000 și 37 000 EUR. Comisia a avut întrebări asupra diferențelor dintre veniturile înregistrate și cheltuieli, care au fost estimate la aproximativ 2 milioane MDL pe parcursul perioadei evaluate (10 ani), dar și despre contractele de împrumut, rambursarea lor și donațiile primite din partea rudelor apropiate.

Ana Panov a fost audiată în ședință parțial închisă și întrebată despre averea inexplicabilă acumulată pe parcursul a doi ani din perioada verificată. În cadrul ședinței, judecătoarea a solicitat corectări privind calculele cheltuielilor pentru anul 2015, precizând că economiile formate pentru acel an erau de 25 000 EUR. De asemenea, Panov a clarificat unele aspecte despre veniturile financiare și activitatea soțului ei. Comisia a avut întrebări și asupra implicării judecătoarei

în unele **hotărâri**, inclusiv ce se referă la neexecutarea într-un termen rezonabil a hotărârilor judecătorești.

Angela Bostan a fost întrebată despre discrepanțele între venituri și cheltuieli pentru anii 2016, 2018 și 2020. Judecătoarea a explicat că aceste discrepanțe nu ar fi fost atestate de Comisie, dacă în cifra de venituri se încadra și pensia de întreținere a copilului minor. Comisia a mai abordat subiectul dreptului de abitație asupra unui apartament, a cărui proprietar, de fapt, era mama judecătoarei. Bostan a fost întrebată despre implicarea sa în cauza **Prodius și alții**. Ulterior, Comisia a mai organizat o **audiere suplimentară**, în care au fost clarificate unele aspecte ce țin de pensia de întreținere a fiului acesteia.

Grigore Dașchevici a fost întrebat despre acumularea averii în perioadele 2012-2014, 2016-2019 și 2023, deținerea de facto a unui apartament și dreptul de folosință a două automobile care aparțineau fratelui său, precum și declarațiile privind economiile în numerar. De asemenea, Comisia a examinat donațiile primite de subiect și de soția sa, dar și despre achiziționarea unei clădiri comerciale, ca spațiu de desfășurare a activității soției sale. Au mai fost examinate și aspecte legate de un posibil conflict de interese, care nu a fost declarat, dar și despre implicarea judecătorului în trei cauze judecate la CtEDO (**Svernei, Gîrbu și alții și Luca**).

Angela Braga a fost întrebată despre diferența veniturilor și cheltuielilor care constituie un sold negativ de 249 000 MDL, pe parcursul perioadei de evaluare. Comisia a mai formulat întrebări despre achiziționarea la preț redus a unui automobil în anul 2021. Judecătoarea a mai fost întrebată despre omisiunea de a declara, în anul 2016, salariul soțului, salariul propriu pentru anul 2020, dar și a unui împrumut a soțului de la o companie de creditare.

Diana Ioniță a fost întrebată despre discrepanțe financiare din perioada 2015-2022, inclusiv sursele fondurilor pentru achiziția unui apartament în 2015 și soldurile negative de 113 000 MDL în 2018 și 13 000 MDL în 2022. De asemenea, au fost adresate întrebări despre o posibilă neachitare a impozitelor, în special, în legătură cu vânzarea unui spațiu nelocativ în 2021 și lipsa achitării impozitului pe potențiala creștere de capital până în aprilie 2022. Comisia a examinat și activitatea sa în cadrul Organizației Internaționale pentru Migrație din Moldova (OIM) în perioada 2012-2020, solicitând explicații privind neachitarea impozitului pe venit în acea perioadă, precum și sursele de finanțare și costurile aferente studiilor fiicei sale în străinătate.

PARLAMENTUL EXTINDE COMPETENȚELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE INTEGRITATE

La 27 februarie 2025, Parlamentul a adoptat în lectură finală **modificările legislative** pentru fortificarea mecanismelor de declarare și verificare a averii și a intereselor personale. Una dintre schimbările esențiale vizează Codul de procedură civilă (art. 278/1), care va permite Autorității Naționale de Integritate (ANI) să solicite

ANI va putea solicita direct confiscarea averilor nejustificate, fără a fi obligată să inițieze un nou proces în instanță.

direct confiscarea averilor în cadrul proceselor de contestare a actelor emise de inspectorii de integritate. Această modificare elimină necesitatea inițierii unor noi proceduri judiciare separate atunci când persoana vizată contestă actul de constatare. Anterior, în cel puțin trei cazuri ([detalii în Buletinul Informativ nr. 48](#)), instanțele au obligat ANI să demareze un nou proces pentru confiscarea averii, chiar și după ce legalitatea actului de constatare fusese confirmată printr-o hotărâre judecătorească. Noua reglementare poate simplifica procedura de confiscare a averilor nejustificate, sporind eficiența aplicării sancțiunilor și a confiscării.

O altă modificare consolidează prerogativele conducerii ANI, conferind competențe noi vicepreședintelui ANI, care va putea revoca din oficiu actele inspectorilor de integritate, dacă acestea au fost emise cu încălcarea gravă a legii sau a metodologiei de efectuare a controlului. Conform [notei informative](#) a proiectului, modificarea este justificată de necesitatea consolidării unei practici uniforme în cadrul ANI și asigurării unui mecanism de control intern. În cazul anulării actului de către vicepreședinte, dosarul de control se va redistribui aleatoriu în vederea continuării controlului de către un alt inspector. Decizia de revocare nu se va supune niciunei căi de atac.

Inspectorii de integritate vor avea prerogativa încetării mandatelor funcționarilor publici, dacă în urma finalizării unei proceduri de control vor identifica o avere nejustificată semnificativă. Proiectul mai prevede sancțiuni mai stricte pentru declarațiile false atunci când bunurile nedeclareate depășesc două salarii medii naționale. Legea stabilește și o nouă pondere obligatorie pentru verificări – numărul funcționarilor publici supuși controalelor anuale va crește de la 20% la 40%.

Proiectul mai consolidează cooperarea dintre ANI cu alte instituții, precum Serviciul Fiscal de Stat și Agenția pentru Recuperarea Bunurilor Infracționale pentru a urmări și recupera activele ascunse în străinătate. Pentru consolidarea cooperării transfrontaliere, în aceeași ședință, Parlamentul a ratificat un [tratat internațional](#) privind schimbul de date pentru verificarea averilor, care va permite detectarea de proprietăți, afaceri sau conturi bancare nedeclareate. ANI va fi responsabilă de schimbul de informații, iar răspunsurile la solicitările internaționale vor trebui oferite în termen de 30 de zile.

Modificările vor intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția unor prevederi care devin aplicabile începând cu 1 aprilie 2025. Acest lucru înseamnă că, în practică, majoritatea modificărilor vor influența declarațiile de avere și interese aferente anului 2025, dar vor fi aplicate efectiv începând cu anul 2026.

ACTIVITATEA REPUBLICII MOLDOVA LA CtEDO ÎN ANUL 2024 – PRINCIPALELE CONSTATĂRI

La 3 februarie 2025, CRJM a prezentat [nota analitică](#) privind activitatea Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în anul 2024. Analiza a fost efectuată în baza [Raportului de activitate al CtEDO](#) pentru anul respectiv

În 2024, cele mai multe hotărâri CtEDO vizau investigațiile defectuoase ale cazurilor de maltratare și discriminare, ineficacitatea măsurilor de protecție în spitalele psihiatrice și împotriva violenței domestice.

și a studierii jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești.

În anul 2024, CtEDO a înregistrat 363 de cereri îndreptate împotriva Republicii Moldova, acesta fiind cel mai mic număr de cereri din ultimii zece ani. Republica Moldova se situează pe locul 11 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește numărul de cereri depuse pe cap de locuitor, însă moldovenii s-au adresat la CtEDO de trei ori mai frecvent decât media europeană.

La 31 decembrie 2024, 1 144 de cereri îndreptate împotriva țării noastre așteptau să fie examinate. Circa 95% dintre acestea au șanse mari de succes. Această cifră este mai mare decât numărul total de cereri în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 27 de ani de când poate fi acționată la CtEDO. În ceea ce privește numărul cererilor ce așteaptă examinarea, Moldova este pe locul 10 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei.

Până la 31 decembrie 2024, CtEDO a pronunțat 616 hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 17 în anul 2024. În 531 (86%) dintre acestea a fost constatată cel puțin o încălcare a Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO). La acest capitol, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda, țări care au ratificat CEDO cu mult timp înaintea Moldovei și care au o populație mult mai numeroasă decât cea a Republicii Moldova.

Cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești rămân a fi neexecutarea hotărârilor judecătorești, maltratarea, anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală și casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile.

În baza tuturor hotărârilor și deciziilor pronunțate până la sfârșitul anului trecut, Republica Moldova a fost obligată să plătească aproape 23 000 000 EUR, dintre care 162 200 EUR în 2024.

RADIOGRAFIA ATACURILOR ÎMPOTRIVA OSC ȘI ADO PE PARCURSUL ANULUI 2024 – FEBRUARIE 2025

În februarie 2025, CRJM a lansat cea de-a opta ediție a Radiografiei atacurilor asupra organizațiilor societății civile (OSC) și apărătorilor drepturilor omului (ADO) din Republica Moldova. Raportul analizează peste 50 de atacuri desfășurate în perioada 1 ianuarie 2024 – 28 februarie 2025, inclusiv pe cele survenite în contextul sistării finanțării programelor de asistență externă ale Statelor Unite. Scopul documentului este de a evidenția narativele false și de a combate atacurile orchestrate, îndemnând autoritățile publice, politicienii și alți actori relevanți să înceteze aceste practici și să asigure un mediu sigur și liber pentru activitatea OSC-urilor și a ADO. Totodată, documentul oferă OSC și ADO un cadru pentru formularea unor reacții coerente și argumentate, consolidând relațiile de solidaritate și cooperare.

Atacurile au luat forme variate, de la declarații denigratoare lansate de persoane publice sau influente până la campanii de dezinformare propagate prin articole

Atacurile asupra OSC și ADO continuă să fie propagate activ pe rețele sociale precum Facebook, YouTube și TikTok, dar și pe canale anonime de Telegram. În absența unei reglementări adecvate, aceste platforme permit în continuare distribuirea rapidă și pe scară largă a conținutului fals, manipulator și stigmatizator.

și postări manipulatorii pe platforme online, în special cele anonime. S-au înregistrat discursuri de incitare la ură, stigmatizări, amenințări în conferințe de presă sau live-uri pe rețele sociale, etichetări și asocieri cu subiecte controversate menite să discrediteze activitatea OSC, jurnaliștilor și ADO. De asemenea, s-a constatat restricționarea accesului la informații publice și inițierea unor procese judiciare abuzive (SLAPP) menite să intimideze și să reducă la tăcere acești actori. Monitorizarea și documentarea acestor atacuri au fost esențiale, întrucât un număr semnificativ de OSC, jurnaliști și ADO au devenit ținte ale acțiunilor de discreditare, mai ales atunci când susțin procese de reformă, promovează integrarea europeană, drepturile omului, în special ale grupurilor minoritare sau dezavantajate, dar și când beneficiază de finanțare externă pentru aceste activități.

Radiografia a evidențiat că, deși numărul atacurilor a rămas la un nivel comparabil cu anul precedent, metodele de propagare au devenit mai sofisticate. Facebook, YouTube și TikTok continuă să fie principalele platforme utilizate, dar canalele anonime de Telegram au cunoscut o creștere semnificativă. Anonimatul și lipsa de reglementare permit diseminarea rapidă a conținutului fals și manipulator, iar absența unor mecanisme eficiente de responsabilizare face dificilă combaterea dezinformării și protejarea OSC împotriva campaniilor de denigrare. Atacurile din ultimul an au fost influențate de evenimente precum alegerile prezidențiale și referendumul constituțional din toamna anului 2024, concursul pentru funcția de procuror general și festivalul anual „Moldova Pride”. Suspendarea finanțării externe din fonduri federale ale SUA a generat o creștere a atacurilor împotriva organizațiilor susținute financiar, în special de USAID. OSC implicate în reforma justiției au fost vizate în mod special, iar organizațiile media și jurnaliștii care au investigat cazuri de corupție au fost ținte frecvente ale acestor atacuri, mai ales în perioada electorală.

OSC au fost acuzate că promovează interese străine, beneficiază de resurse externe considerabile și au „acces privilegiat” la mass-media, parteneri de dezvoltare și instituții publice. Unele grupuri le percep ca fiind responsabile pentru reforme considerate eșuate și le acuză că acaparează funcții cheie în stat sau sunt etichetate drept „GONGO” (Government-Organized Non-Governmental Organizations), fiind suspectate că servesc interese politice guvernamentale. O nouă metodă de discreditare a mediului asociativ constă în înființarea unor organizații aparent dedicate scopurilor sociale, educaționale sau de divertisment, dar care acționează ca sateliți ai unor partide sau persoane politice interpușe (de exemplu, [organizația Evrazia](#)), deturnând, astfel, activitatea civică și promovând agende ascunse.

I PE SCURT

La **4 februarie 2025**, CSJ a **respins** contestația procurorii anticorupție și candidatei la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), **Cristina Gladcov**, împotriva deciziei Comisiei Pre-Vetting din 4 decembrie 2023.

Instanța a considerat irelevante acuzațiile privind lipsa de imparțialitate a unor membri ai Comisiei, în absența unor probe concrete. Totodată, a constatat că suspiciunile privind integritatea candidatei nu au fost înlăturate, justificând astfel nepromovarea acesteia. CSJ a respins și argumentele privind principiul *res judicata* și dreptul la probațiune, subliniind că [decizia CSJ](#) din 1 august 2023, privind reevaluarea acesteia, nu garantează promovarea candidatei și că simpla anulare a unei decizii anterioare nu impunea un rezultat prestabilit.

La **11 februarie 2025**, CSJ a [respins](#) și contestația președintelui interimar al Judecătoriei Strășeni și candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), [Sergiu Osoianu](#) împotriva deciziei Comisiei Pre-Vetting din 29 aprilie 2024. Instanța a reținut că, deși a avut multiple ocazii să clarifice deficiențele constatate, atât în cadrul procedurii de reevaluare, cât și în instanță, acesta nu a înlăturat suspiciunile privind integritatea sa. Acceptarea unor venituri nejustificate, neplata obligațiilor fiscale și lipsa de colaborare cu Comisia au afectat percepția asupra corectitudinii și profesionalismului său.

La **12 februarie 2025**, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a confirmat legalitatea deciziilor Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) privind aprobarea încuviințării urmăririi penale împotriva mai multor judecători de rang înalt. Printre aceștia se numără [Ion Druță](#), fost președinte al CSJ; [Alexandru Gheorghieș](#), fost președinte al Curții de Apel Bălți; [Oleg Sternioală](#), fost judecător al CSJ, și [Tatiana Avasiloaie](#), judecătoare în instanța de fond. Decizia CSJ confirmă că CSM a acționat proporțional și în limitele competențelor sale discreționare. Toți cei patru judecători au fost subiectul unor investigații jurnalistice, rapoartele indicând probleme grave de integritate financiară și etică, unii din ei fiind în prezent investigați pentru îmbogățire ilicită. Hotărârile CSJ vor permite acum procuraturii să continue investigațiile.

La **12 februarie 2025**, a fost lansat [Planul de acțiune al Consiliului Europei \(CoE\) pentru Republica Moldova pentru perioada 2025-2028](#). Acesta reprezintă un cadru de programare strategică, ce vizează alinierea în continuare a legislației, instituțiilor și practicilor Republicii Moldova la standardele europene în domeniul drepturilor omului, democrației și statului de drept. În special, Planul vizează consolidarea implementării Convenției Europene a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului la nivel național, alinierea legislației și practicii naționale de combatere a discriminării la standardele europene și promovarea egalității de gen, consolidarea independenței și responsabilității sistemului judiciar, îmbunătățirea legislației și practicilor electorale etc.

La **12 februarie 2025**, CRJM a prezentat [opinia juridică](#) la proiectul de lege privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei. CRJM a propus unele îmbunătățiri privind revizuirea situațiilor pentru care nu se putea cere despăgubiri pentru nerespectarea termenului rezonabil de examinare, clarificarea criteriilor în baza cărora urmează a fi motivată hotărârea judecătorească, eliminarea obligațiilor de a cere accelerarea procesului înainte de a depune o acțiune privind verificarea

respectării termenului rezonabil, precum și clarificări asupra introducerii unui mecanism de soluționare amiabilă a cererilor.

La **14 februarie 2025**, [Ramona Strugariu](#) a fost numită în calitate de director al Institutului Național al Justiției (INJ). Fosta membră a Parlamentului European a fost desemnată de Consiliul INJ în urma etapei interviului. Potrivit [conceptului de dezvoltare al instituției](#) propus de candidată, Strugariu s-a angajat să îmbunătățească transparența, integritatea și meritocrația în formarea profesională a judecătorilor, abordând îngrijorările legate de procesele de selecție și examinare din cadrul INJ. Mandatul său va avea o durată de patru ani. Numirea survine într-un moment important, după ce funcția de director a fost vacantă peste doi ani.

La **18 februarie 2025**, CRJM a prezentat [opinia juridică](#) la proiectul de lege ce vizează modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor). CRJM a propus introducerea unei prevederi care să stabilească o limită clară pentru durata interimatelor, prevederi privind criteriile de uniformizare a remunerării membrilor colegiilor CSP, dar și includerea criteriilor de evaluare extraordinară a procurorilor-șefi, în concordanță cu cele aplicabile președintelor și vicepreședintelor de instanță.

La **18 februarie 2025**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a anunțat concursul pentru suplinirea posturilor vacante de judecător la toate Curțile de apel (Nord, Centru și Sud). Cererile de participare urmează a fi depuse până la data de 31 martie. De asemenea a fost [anunțat](#) concursul pentru suplinirea prin transfer temporar a 10 posturi vacante la Curtea de Apel Centru. CSM a mai [anunțat](#) concursul pentru selectarea membrilor din rândul societății civile în componența Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor. Cererile trebuie depuse în termen de 30 de zile calendaristice de la data publicării anunțului pe pagina web a CSM.

La **19 februarie 2025**, șefa Procuraturii Anticorupție, Veronica Dragalin și-a [anunțat demisia](#). Decizia a fost determinată de [inițiativa legislativă](#) ce prevede lichidarea instituției pe care o conduce. Măsura dată a fost criticată dur de șefa anticorupție, afirmând că subminează progresele obținute și compromite independența justiției. Cererea de demisie a fost acceptată, iar raporturile de muncă au [încetat la 5 martie 2025](#). În calitate de procuror-șef anticorupție interimar a fost desemnat [Marcel Dumbravan](#), unul din adjuncții interimari ai Veronicăi Dragalin.

La **20 februarie 2025**, CRJM a prezentat [opinia juridică](#) la proiectul de lege pentru modificarea unor aspecte organizatorice privind comisiile de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor. CRJM a propus reglementări privind sancționarea persoanelor care obstrucționează activitatea comisiilor, introducerea unor reguli mai clare privind audierea candidaților, reglementări privind asigurarea unei reprezentări echilibrate privind membrii propuși în comisii, dar și unele criterii de desemnare a membrilor supleanți.

La **25 februarie 2025**, Consiliul Superior al Magistraturii, în urma unui concurs desfășurat, a decis transferul temporar la Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a judecătorilor **Stratulat Gheorghe** și **Negru Alexandru**. Aceștia își vor începe activitatea la CSJ începând cu 1 aprilie 2025, până când componența CSJ va fi suplinită cu cel puțin 11 judecători permanenți.

La **25 și 26 februarie 2025**, Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) a desfășurat interviurile pentru candidați din rândul procurorilor și al societății civile în ambele colegii. Ca rezultat, CSP i-a desemnat pe procurorii Marcel Dimitraș și Natalia Andronic în calitate de membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, iar pe Constantin Șușu și Eugenia Zubco membri ai Colegiului de disciplină și etică. Din rândul societății civile, CSP i-a ales pe Sergiu Beșliu, Tatiana Rotaru și Elena Demian în calitate de membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. Astfel, acest Colegiu s-a reînnoit complet și a devenit funcțional, având doi membri procurori aleși de Adunarea Generală a Procurorilor (AGP), doi procurori desemnați de CSP și trei membri reprezentanți ai societății civile. Colegiul de disciplină și etică s-a reînnoit cu patru membri procurori, doi dintre care au fost aleși de AGP, iar alți doi – de CSP.

ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Daniel GOINIC
Director de Program

Carolina BAGRIN
Directoare de Program

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Andrei NASU
Consilier juridic

Aurelia PALAMARCIUC
Consilieră juridică

Valeria BUTORINA
Consilieră juridică junioară

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva